

241. Mezőszemere, Úr-rét

(Heves megye) U, R

A lelőhelyeket a Tiszaújváros–Százhalombatta vezeték-szakasz 2004-ben végzett terepbejárásai során fedezték fel Mezőszemere ÉNy-i határában.

I. lelőhely: Az Úr-rét-dűlő déli peremén a felszíni leletek egy kisebb kiemelkedésen szóródtak. A 2005. őszi megelőző feltáráson csak egy 20 m-es szakaszon találtunk régészeti jelenségeket. Két kisebb gödröt tártunk fel, gyér leletanyaguk rézkori telepjelenségekre utal.

III. lelőhely: Az Úr-rét-dűlő déli peremét jelző fasor térségében fekszik. A felszíni leletek egy 40–50 m sugarú körben szóródtak. 2005 őszi megelőző feltárást végeztünk. A lelőhelyen az újkőkor középső, valamint a rézkor késői szakaszából származó településnyomok kerültek elő. A biztonsági sávval együtt végül is 5 m szélességűre növelt felületen 100 m hosszan, 17 sekély mélységű, az agyagos-kavicsos altalajba alig belemélyedő, sötétebb betöltésű foltot, vagy gödröt ástunk ki, melyek közül csupán 4–5 szolgáltatott komolyabb mennyiségű, értékelhető leletanyagot. A feltárt objektumok sekély mélysége miatt nem lehetett pontosan megítélni, hogy vajon csupán az egykori járószint betaposott maradványait, vagy egykor ténylegesen a földbe mélyedő objektumok nyomait (sár- vagy agyagkitermelő gödröket) találtuk-e meg. A legnagyobb és egyben a legtöbb leletet tartalmazó folt egy nagy omladékhalom volt, sok paticsdarabbal és köztük szórványos AVK töredékekkel. A gödör vagy omladékhalom körül cölöpnymok is kirajzolódtak, nyilván az egykori ház helyét jelezve. A cölöpnymok elhelyezkedése valamiféle szögletes struktúrára utalt, azonban ennek körvonalait pontosan nem sikerült tisztázni. A késő rézkori objektumok közül három tartalmazott jellegzetes badeni leletanyagot és sok állatcsontot, ezek az altalajba is jobban bemélyedtek, mint a többi folt.

DOMBORÓCZKI LÁSZLÓ

242. Mezőszemere, Úr-rét II.

(Heves megye) U, R, Kö

A lelőhely (ebben a dűlőben a 2. sz.) Mezőszemere ÉNy-i határában, egy alapvetően sík tájból kiemelkedő hátságon helyezkedik el, amit egy É–D irányú mezőgazdasági út keresztez. 2005-ben a terepbejárás adatok alapján egy 300 m hosszú, 1 m széles árokszakasz feltárását kezdtük meg.

Nagyszámú régészeti jelenséget regisztráltunk: a lelőhely Ny-i részén a szakálhádi kultúrába sorolható tárológödröt és több késő rézkori (Baden) telepjelenség objektumait tártuk fel, csekély számú leletanyaggal.

A K-i részen főleg középkori telepjelenségeket figyeltünk meg. Itt árok és árokrendszerek domináltak, amiket elvéve egy-egy tárológödör és egy kút szakított meg.

DANYI JÓZSEF

243. Mezőszemere, Zsidó-tag

(Heves megye) R, Sza

2005 második felében kezdtük meg Mezőszemere és Boldog között a megyét K–Ny-i irányban átszelő termék-vezeték leletmentő ásatási munkáit. Az árkokat 5 m szélességben kutattuk és dokumentáltuk.

Kr. u. 2–3. századi császárkori település, valamint késő rézkori település részleteit tártuk fel. Közöttük 14 gödör, cölöpszerkezet és verem, valamint néhány, első-sorban zsugorított temetkezés.

Munkatársak: Földi Valéria kultúr-antropológus, Kelemen Péter történész, Szeredi István ásatási technikus, Végh Henrik média technikus, Bíró Péter, Bíró Ádám régészhallgatók, Varga Emese, Tóth Zsolt főiskolai hallgatók, Csillag Tamás, Erdész Ede, Kovács János.

FODOR LÁSZLÓ

244. Mérges, Tólos

(Győr-Moson-Sopron megye) B

2005. június 9-én helyszíni szemlét tartottam a Mérges és Rábacsécsény határába tervezett útépités nyomvonalában. A lelőhely közvetlenül a nyomvonalon, a Holt-Rábától hozzávetőleg 100 m-re fekszik, egy az ártérből kiemelkedő kis dombon. A domb tetején nagyfeszültségű villanyoszlop áll. A szántásban megfigyelhető volt nagyszámú bronzkori cserép, továbbá számos csonttöredék és pattintott kovapenge. A dombtetőn és a déli lejtőn sűrűsödtek a leletek.

LOSONCZI MÁTÉ

245. Miskolc-Diósgyőr, vár

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) Á, Kk

Óvodakert, Vár u. 20.: 2005 augusztusában szondázó ásatást végeztünk a 32532/1 és 32532/2 hrsz. területen. A kutatás célja a feltöltési rétegek tisztázása, ill. az esetlegesen előforduló külső falak dokumentálása volt. Négy kutatóárkunkban nagyjából azonos mélységben jelentkezett a szürke, homogén agyagrég, mely azonosnak tűnt a Dérnyé-ház előtti terület kutatóárkaiban jelentkezett réteggel, itt azonban sekélyebb mélységben, kb. 150 cm mélyen találtuk meg. Amennyiben ez a szürke agyagrég a várak mélyítése alkalmával került ide a későbbi „vársíkra”, úgy a II. és IV. sz. kutatóárkokban 200 ill. 250 cm mélyen megtalált, Árpád-kori objektumok egy a várak mélyítésénél előbb létező telepjelenség maradványai. A szondázás területén kőfalakra utaló nyomokat nem találtunk.

Várfürdő: 2005 szeptemberében szondázó feltárást végeztünk a 32817 hrsz. területen. A kutatás célja az egykori fürdőépület helyének megállapítása, ill. alapjainak kutatása volt. Megtaláltuk az egykori épület Ny-i és É-i külső falának egy-egy részletét. Az É-i fal alapozását kutatva 60 cm mélységben, a betonnal kevert alap alatt egy kb. 20 cm-re kiugró, egyöntetűen nagyméretű mészkőből készült alapozást észleltünk 180 cm mélységig, ahol